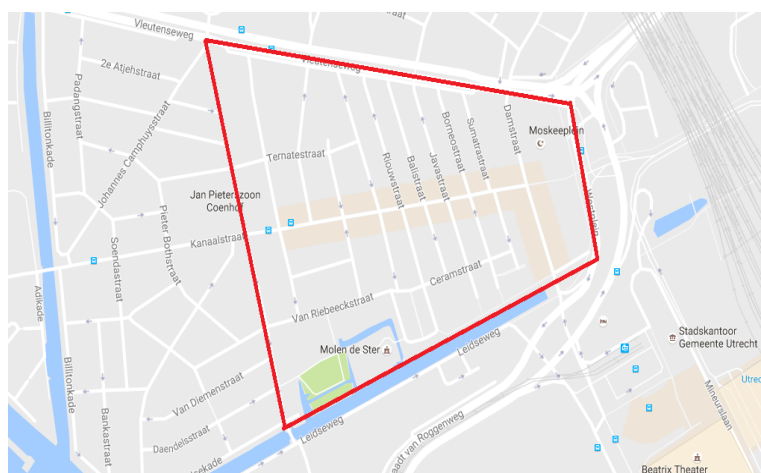

Terugblik 2017 – 2018 en aanpak overlast en veiligheid Lombok – Oost 2019

In 2016 is met alle betrokkenen gestart met een verkenning van de problemen in het gebied Lombok – Oost. Dit heeft geresulteerd in een pakket van verbeteringen en interventies (plan van aanpak Lombok Oost 2017 – 2018) waarvan een groot deel in 2017 en 2018 is uitgevoerd. Eind 2018 is de aanpak met alle betrokkenen geëvalueerd en zijn de (deels nieuwe) maatregelen voor 2019 geformuleerd.

De aanpak concentreert zich op het gebied Lombok–Oost (inclusief subbuurt J.P. Coenstraat Oost). In de afbeelding hieronder is de afbakening van het gebied weergegeven.

Figuur 1 : Lombok Oost t/m de J.P. Coenstraat

1. Overlast en criminaliteitsontwikkeling

1.1 Cijfers meldingen overlast en criminaliteit

Aantal meldingen per thema in Lombok–oost	2015	2016	2017	2018
Autokraak	58	77	35	48
Woninginbraak	16	33	12	7
Geweld	33	24	14	31
Fietsendiefstal	50	52	52	54
Overlast drank/drugs	92	122	55	65
Drugshandel/bezit	17	16	12	13
Jeugdoverlast	122	179	124	124

Bron BVH

In vergelijking met 2016 zijn een aantal cijfers verbeterd. We zien een daling van het aantal meldingen drugs en jeugdoverlast (in geel gearceerd). Belangrijke kanttekening hierbij is dat de dalende trend in de overlastcijfers ook (gedeeltelijk) verklaard kan worden door meldingsmoeheid bij bewoners. Ook de criminaliteitscijfers zijn gedaald, echter in 2018 is weer een (lichte) stijgende lijn in criminaliteit en meldingen overlast. Met name de recente stijging van het aantal geweldsdelicten is tov 2017 is opvallend. De drugsoverlast lijkt minder zichtbaar op straat, maar de algehele overlast blijft aanwezig en is hardnekkig.

1.2 Veiligheidsbeleving

Uit een analyse van de veiligheidsbeleving in de gemeente Utrecht (2017), blijkt 34% van de bewoners in West zich wel eens onveilig in eigen buurt voelt. Dit is een daling van 6% tov 2015. Lombok en Leidseweg als subbuurt scoren nog steeds het slechtst (42%) op veiligheidsbeleving. Dit is een verbetering tov 2015 (46%). De klankbordgroep en professionals geven een ander beeld (zie 2.2 en 2.3).

1.3 Aanpak op criminele en ondermijnende activiteiten

Twee ondernemingen (aan het Wolff en Dekenplein) zijn bestuurlijk gesloten voor een periode van 12 maanden. Beide ondernemingen zijn gestopt met hun activiteiten en het huurcontract is ontbonden. Één van de bestuurlijk gesloten panden wordt door de gemeente gehuurd met als doel om deze locatie te gebruiken voor leefbaarheid en veiligheidsactiviteiten.

2. Terugblik maatregelen

In het plan van aanpak Lombok Oost 2017 – 2018 zijn de doelstellingen geformuleerd;

- 1) Minder overlast in de openbare ruimte
- 2) Meer gevoel van veiligheid bij bewoners en ondernemers
- 3) Verminderen van criminele en ondermijnende activiteiten

De vier thema's; rommel- en afval op straat, gevaarlijk verkeer en parkeren, drugsgebruik & drugshandel en overlast (van jongeren) op straat, staan centraal in de aanpak. Per thema hebben we themabijeenkomsten met inhoudsdeskundigen georganiseerd waarbij de nadruk steeds lag op multidisciplinair samenwerken.

2.1 Terugblik maatregelen per thema

2.1.1 Rommel- en afval op straat; Er zijn meerdere prullenbakken bijgeplaatst in overleg met bewoners en ondernemers. De winkelstraatmanager heeft een belangrijke rol gespeeld met het in kaart brengen van de verschillende ondernemingen en pandeigenaren in het gebied en gezamenlijk met de toezichthouders het probleem bedrijfsafval aangepakt. Veelal kan het bedrijfsafval inpandig gestald worden, maar bij vijf ondernemingen kan dit niet vanwege ruimtegebrek. Met het plaatsen van de ondergrondse containers verwachten we dat dit probleem is opgelost.

Op de uitstallingen wordt gehandhaafd en er worden bij stelselmatige overtredingen een last onder dwangsom opgelegd. Op dit moment (anno 2019) zijn er vijf dwangsommen opgelegd, drie schriftelijke en twaalf mondelinge waarschuwingen gegeven. De maatregelen hebben effect. Het continu schouwen van de buitenruimte en het handhaven op uitstallingen, blijft nodig.

2.1.2 Gevaarlijk verkeer en parkeren; Er zijn extra verkeersdrempels geplaatst in de Kanaalstraat en er is onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor verbetering voor het laden en lossen. In de vervolgaanpak voor 2019 wordt dit nader uitgewerkt en de fysieke aanpassingen die nodig zijn, worden meegenomen in het herinrichtingsplan. Er zijn regelmatig grootschalige verkeerscontroles geweest waarbij politie, THOR en belastingdienst hebben samengewerkt (zogenoemde blauwe acties). Ook wordt er in de Kanaalstraat – Damstraat veel gehandhaafd op betaald parkeren en op dubbel parkeren (zowel politie als gemeentelijk toezichthouders). Het dubbel parkeren blijft een probleem wat ook als thema opgepakt wordt in de herinrichtingsplannen. Er zijn aanpassingen gedaan aan de laad en loshavens en in 2019 wordt geëxperimenteerd met venstertijden. Ook start dit jaar een onderzoek naar een pilot waarbij de scanauto ingezet kan worden om op afstand te controleren op dubbel parkeren en niet alleen op betaald parkeren, zoals nu het geval is. Diverse gecombineerde handhavingsacties worden voortgezet.

2.1.3 Drugsgebruik & drugshandel; Er zijn verschillende zorgoverleggen geweest waar afspraken zijn gemaakt over overlastgevendende verslaafden in het gebied. Er zijn in totaal twee gebiedsontzeggingen voor 3 maanden opgelegd, er zijn politieacties geweest op dealers en er zijn mobiele camera's ingezet in het gebied. Ook is er een extra vaste openbare orde camera gerealiseerd op de kruising Ceramstraat – Halmaherasraat – Riouwstraat. Ondanks de verschillende maatregelen blijft er sprake van hardnekkige overlast door personen die veelal van buiten de wijk komen. De aanhoudende overlast leidt tot aantasting van de openbare orde en het veiligheidsgevoel bij omwonenden en ondernemers. In 2019 willen we Lombok – Oost (inclusief subbuurt J.P Coenstraat – Oost) aanwijzen als gebied waar verblijfsontzeggingen kunnen worden opgelegd. Dit om het patroon van hardnekkige overlast te doorbreken en lik op stuk beleid toe te kunnen passen in het gebied.

2.1.4 Overlast (van jongeren) op straat;

Er zijn extra uren jongerenwerk ingezet om meer in contact te komen de doelgroep op straat.

Hierdoor kon er extra geïnvesteerd worden in een groep jongeren (12 – 18) om te voorkomen dat deze afglijden richting de criminaliteit. Voor deze groep worden activiteiten aangeboden op de locatie Herderplein. Er is een netwerk gecreëerd met verschillende ondernemers rondom jobcoaching, waarbij jongeren gestimuleerd worden om te werken of een stageplek te zoeken. Resultaat van deze inspanning is dat acht jongeren een bijbaan hebben en zes jongeren een stageplek.

Een ontmoetingsruimte voor activiteiten voor jongeren van de straat is niet gevonden en heeft meer tijd nodig. Wel kan er gebruik worden gemaakt van het aanbod van Whising Well West en het aanbod van stichting jongeren Utrecht (gevestigd onder de ULU moskee). Het zoeken van een geschikte ruimte heeft ook in 2019 de aandacht.

Er zijn fysieke maatregelen getroffen (opheffen parkeerplekken en realiseren bloembakken en fietsrekken) bij een 'hotspot' in de buurt waar veel overlast was van overlastgevende en criminele jongvolwassenen (groepsaankpak). Naast de fysieke maatregelen hebben een zestal personen een intern begeleidingstraject gehad en zijn drie personen uit de groep middels een lokale persoonsgerichte aanpak (PGA) aangepakt. De gecombineerde maatregelen (fysieke aanpak hanglocatie en persoonsgericht) hebben effect gehad, waardoor de overlast sinds enkele maanden is afgenomen op deze plek.

Rond de jaarwisseling is er een pilotproject wijkconnectors gestart. Dit zijn zes jonge vaders uit de buurt die in gesprek gaan met jongeren op straat. De connectors krijgen ondersteuning van het jongerenwerk en werken samen met politie en toezichthouders van de gemeente. In 2019 verwachten we dit project voort te kunnen zetten, met als doel bestrijding van de overlast door jongeren op straat.

2.2 Conclusies klankbordgroep

- Alle 4 de thema's moeten worden voortgezet met de verschillende maatregelen. Bij voorkeur een schepje er bovenop.
- De problematiek is niet verminderd, wel lijkt de ontwikkeling op het thema drugsoverlast positief. Er worden minder gebruikers signaleerd in het gebied door bewoners.
- De rode draad in de aanpak is het veranderen van gedrag, door het treffen van gepaste maatregelen (gemeentelijke term hiervoor is 'norm herstellen').
- Er is een algeheel gevoel bij bewoners dat de bezoekers van het gebied denken dat alles mag in Lombok. Dit is een cyclus (patroon) wat doorbroken moet worden.
- Positief is de ontwikkeling en aankondiging van de pilot mbt wijkconnectors. Het zou goed zijn dat een lid van de klankbordgroep zich opgeeft om plaats te nemen in de projectgroep.
- Aanpak op ondermijnende criminaliteit is belangrijk. De klankbordgroep hoopt op snel resultaat en, zodra het kan, meer toelichting te geven op deze aanpak.
- Het is belangrijk om branchering en diversiteit aan te brengen in het winkelaanbod en (snel) te acteren als overheid op panden die al geruime tijd leeg staan.

2.3 Conclusies veiligheidspartners (professionals)

- De themabijeenkomsten hebben ervoor gezorgd dat alle betrokkenen elkaar beter weet te vinden. Het multidisciplinaire karakter van de opgaven vraagt dan ook om verbinding, kennis van werkwijzen partners en begrip.
- Meldingen worden goed teruggekoppeld, ook met andere partners en de politie. Dat wordt hoog gewaardeerd door bewoners.
- De lijnen tussen de politie en gemeente zijn kort. Er wordt snel gereageerd en er is vertrouwen.
- Veiligheidspartners maken zich zorgen om de ontwikkeling en aantrekkingskracht van dit gebied en de maatregelen die op de hardnekkige overlast en criminaliteit ingezet kunnen worden. Bestuurlijke maatregelen zijn nodig om het hardnekkige patroon van overlast te doorbreken.

- We zetten stappen in de goede richting, maar blijvende aandacht is nodig om dit gebied onder controle te houden.
- De buurt betrekken en het verstevigen van het netwerk van zorg en veiligheid in de buurt is essentieel. De hieraan gekoppelde persoonsgerichte aanpak en de echte hotspots fysiek onaantrekkelijk maken zijn effectief.

3. Aanpak en maatregelen 2019

3.1 Proces en organisatie

Net zoals in 2017 – 2018 voeren de gebiedsmanager veiligheid en de wijkadviseur regie op de verschillende thema's. De gebiedsmanager Veiligheid voert regie op de uitvoering van de maatregelen binnen de thema's Drugsoverlast en Jongerenoverlast.

De Wijkadviseur voert regie op de uitvoering van de maatregelen binnen de thema's Rommel/Afval en Verkeer/Parkeren.

De gebiedsmanager Veiligheid en de Wijkadviseur zorgen daarnaast ook voor afstemming met andere projecten, landelijke en regionale projecten en tendensen die effect kunnen hebben op Lombok-Oost.

3.2 Kaders en raakvlakken

De buurtvisie Kanaalstraat en het hiermee samenhangende uitvoeringsprogramma voor de herinrichting en het Integraal Veiligheidsplan (IVP), geven de kaders voor de aanpak Lombok-Oost 2019.

Een aantal maatregelen in het plan van aanpak overlast Lombok – Oost 2019 zijn onderzoeksmaatregelen. Het is van belang om te experimenteren met maatregelen die gedrag kunnen beïnvloeden. Bij een positief resultaat worden deze opgenomen in het uitvoeringsplan van de herinrichting, die in 2019 samen met bewoners en ondernemers wordt opgesteld.

3.3 Maatregelen per thema

Onderstaand per thema de samengevatte maatregelen die in 2019 worden uitgevoerd. In de bijlage staat het gehele schema met de verschillende samengevatte problemen en de verantwoordelijke(n) voor uitvoering van de maatregel.

Rommel en afval op straat • Beeldkwaliteit verbeteren – Graffiti verwijderen – Lantaarnpalen schoon – Fietsrekken aanpakken • Schouwen openbare ruimte • Handhaven uitstallingen	Gevaarlijk verkeer en Parkeren • Inzet scanauto (dubbel parkeren) • Experimenteren met gedragsbeïnvloeding • Handhavingsacties
Overlast gedrag (van jongeren) op straat • Voortzetten PGA • Wijkconnectors • Perspectief versterken • Aanpak van hangplekken (fysiek en gedrag)	Druggebruik & drugshandel • Politieacties (dealen en gebruikers) • Voortzetten PGA • Uitwerken communicatiestrategie • Flexibele aanpak ondermijning • Tweewekelijks operationeel overleg (informatiegestuurd werken) • Verblijfsontzeggingen
Ondersteunende maatregel: nieuwe functie voor bestuurlijk gesloten pand Aan het Wolff en Dekenplein is door de gemeente een locatie beschikbaar gesteld, ter ondersteuning van de leefbaarheid en veiligheid. Denk aan: 1) Activiteiten vanuit het wijkbureau West. 2) Ontmoetingsplek voor handhaving gemeente en politie. 3) Coaching plek voor het jongerenwerk. 4) Opstartlocatie voor wijkconnectors.	

4. BIJLAGEN

De vier thema's; rommel- en afval op straat, gevaarlijk verkeer en parkeren, drugsgebruik & drugshandel en overlast (van jongeren) op straat, staan centraal in de aanpak. Per thema hebben we themabijeenkomsten met inhoudsdeskundigen georganiseerd waarbij de nadruk steeds lag op multidisciplinair samenwerken. De volgende vragen zijn met elkaar beantwoord:

- Waar zouden we ons het komende jaar op moeten richten om de overlast op de vier thema's te minimaliseren, welke maatregelen zijn er nodig?
- Welke prioritering hebben we per thema?
- Wat is er nodig om de (nieuwe) doelen te bereiken?

BIJLAGE 1

Rommel en afval op straat – Regie: Wijkadviseur

Probleem	Maatregel	Realisatie	Rollen Regie-houder = onderstreept
Rommelige fietsrekken	Hotspots zoals de Damstraat aanpakken	2019	<u>Wijkadviseur</u>
Beeldkwaliteit verbeteren	2x per jaar een schouw met de gebiedsmanager openbare ruimte waarin we met verschillende disciplines (denk aan veiligheid, verkeer, etc)	2019	<u>Geb. manager openbare ruimte</u> Wijkadviseur Mw wijkveiligheid
	Inventariseren en verwijderen graffiti	2019	<u>Winkelstraatmanager (inventariseren)</u>
	Opdracht verstrekken voor schoonmaken vieze lantaarnpalen	2019	<u>Wijkbureau</u> Winkelstraatmanager
Acties op te ver/ hoog uitstallen	Aanpak dmv handhaving doorzetten	Al gestart. Doorzetten in 2019 ev	

Gevaarlijk verkeer en Parkeren. Regie: Wijkadviseur

Probleem	Maatregel	Realisatie	Rollen
Dubbel parkeren en parkeergedrag	Handhavingsacties en Inzetten scanauto's (fiscaal)	Voortzetten in 2019	<u>Wijkboa (THOR)</u> Wijkagent GMV
	Onderzoek pilot inzet scanauto's tav dubbel en foutparkeren	Onderzoek pilot start najaar 2019	
Boulevard / showgedrag, te hard en asociaal rijden	Onderzoek gedragsbeïnvloeding (leren van elders) – proeftuin voor de herinrichting	2019	<u>Wijkadviseur</u> Gebiedsmanager veiligheid wijkraadcommissie
	Onderzoeken of smileys plaatsen zin heeft of juist uitlokt tot overtreden (meten = weten)	2019	<u>Verkeerskundig adviseur</u>

Drugsgebruik & drugshandel: Regie: Gebiedsmanager Veiligheid

Probleem	Maatregel	Realisatie	Rollen
Daadwerkelijke overlast mbt drugs (dealen – gebruikers)	Acties politie (6 keer per jaar)	Start in 2019	<u>Politie</u> THOR
	Ingezette lijn van werkwijze PGA vasthouden	Gestart, voortdurend proces	GMV Politie THOR
Gevoel van onveiligheid en bestrijding van overlast	Uitwerken van een communicatiestrategie wat aansluit bij het bredere programma aanpak ASW – Kanaalstraat (regie programmamanager) wat ook het melden stimuleert van overlast en criminaliteit	Start in 2019	<u>GMV</u> <u>Programmamanager</u> <u>Kanaalstraat</u> Wijkadviseur
Ondermijning	Voortzetten flexibele aanpak ondermijning (gestuurd vanuit de operationele aanpak op ondermijning)	Gestart	<u>GMV</u> Politie Senior hoofdinspecteur handhaving
	Voortzetten info gestuurd werken – info positie versterken – tweewekelijks operationeel overleg	Gestart	<u>GMV</u>
Hardnekkige overlast op straat	Aanwijzen gebied waar verblijfsontzeggingen kunnen worden opgelegd	2019	<u>GMV</u> Politie THOR

Overlast gedrag (van jongeren) op straat: Regie: Gebiedsmanager Veiligheid

Probleem	Maatregel	Realisatie	Rollen
Hardnekkige overlast op straat van personen	Persoonsgerichte maatregelen treffen (lokale PGA)	Gestart, voortdurend proces	<u>GMV</u> JOU Buurtteam Veiligheidshuis Politie Reclassering Wijkboa (THOR)
Kennen van de overlastgevers en benutten buurtnetwerken	Wijkconnectors inzetten en verder vormgeven (Buurtvaders 2.0)	2019	<u>Impact Nederland</u> JOU Wijkveiligheid
Preventie	Perspectief van jongeren versterken door gezinsaanpak en inzet jongerenwerk <i>Dit vraagt om een netwerkoeverleg zorg en veiligheid wat structureel plaatsvindt in 2019</i>	2019 en verder	<u>Wijkadviseur</u> GU Jou Politie Jellinek Buurtteam Buurtvaders WMO
Problematische (hang)plekken in de wijk	Aanpakken van hangplekken; - Flexibel meebewegen met plekken en per situatie op zoek naar de meest geschikte oplossing (aanpak fysieke maatregelen en experimenteel) - Continu proces om de plekken in beeld te houden. Politie, Thor, stichting jongerenwerk en omwonenden - Inzetten sleutelfiguren vanuit de wijk (bijv. wijkconnectors, welzijnsorganisatie)	Doorlopend in 2019 - gedragscomponenten lange adem	<u>Wijkadviseur</u> Politie Thor Wijkbureau GU